

Täysistunto

Torstai 16.10.2025 klo 16.00—19.06

3. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2025 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 5/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 5/2025 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtajan Sofia Vikmanin esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Valtioneuvoston edustajalle varataan mahdollisuus käyttää viiden minuutin puheenvuoro. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi puhemies voi myöntää harkitsemassaan järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Palautekeskusteluun varataan ensi vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Vikman, olkaa hyvä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Keskustelu

17.02 **Sofia Vikman kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain 3 §:n mukaisen selonteon Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026. Valtioneuvosto on kuullut eduskuntaa asiassa selontekomenettelyllä. Perusteet menettelylle on huolellisesti selvitetty selonteossa. Valiokunnalla ei ole huomauttamista valitun päätöksentekomenettelyn suhteen. Eduskuntaa kuultiin selontekomenettelyllä myös vuosien 2024 ja 2025 Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumisessa.

Arvoisa puhemies! Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Ylläpitämällä näitä toimintoja rauhan aikana Nato osoittaa valmiutta ja puolustuskykyä. Venäjän hyökkäyssota ja sen myötä Euroopan turvallisuustilanteen heikentyminen ovat kasvattaneet näiden tehtävien merkitystä. Selontekoa käsitellessään ulkoasiainvaliokunta sai selvityksen, jonka mukaan osallistuminen Naton rauhanajan tehtäviin on tuonut Suomelle konkreettista kokemusta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2025 vp

toiminnasta Nato-operaatioissa, kehittänyt suorituskykyä, edistänyt Suomen Nato-integraatiota sekä tiivistänyt liittolaissuhteita. Ulkoasiainvaliokunta pitää tätä myönteisenä ja katsoo, että Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteeseen ja puolustukseen osallistumalla myös liittokunnan rauhanajan tehtäviin. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteeseen ja puolustukseen. Osallistuminen Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on tärkeä osa Suomen Nato-profilia Naton jäsenmaana. Aktiivinen osallistuminen näihin tehtäviin viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on osoitus vastuunkannosta etenkin Suomen lähi-alueen turvallisuudesta.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2026 Suomen on tarkoitus osallistua Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen laivasto-osaston tehtäviin Hamina-luokan aluksella sekä miinantorjuntaosaston tehtäviin Katanpää-luokan aluksella. Molempiin on tarkoitus osallistua enintään 40 henkilöllä. Lisäksi osallistumispäätös kattaa mahdollisen osallistumisen osastojen esikuntatehtäviin niiden johtoaluksilla. Sekä Hamina-luokan että Katanpää-luokan alusten ja osastojen johtoaluksilla palvelevien sotilaiden toiminta-alue kattaisi koko liittokunnan merellisen vastualueen eli Atlantin valtameren, Itämeren, Pohjanmeren, Välimeren ja Mustanmeren alueet. Osallistumiset on kuitenkin suunniteltu toteutettavan ensisijaisesti Itämerellä ja osaston toiminnan niin edellyttäessä myös Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Osallistuminen on molemmilla aluksilla suunniteltu tapahtuvan pysyvällä henkilöstöllä sekä reservistä palkattavilla sopimussotilailla. Valiokunta pitää tärkeänä selonteon linjauksista siitä, että Puolustusvoimilla on mahdollisuus vetää kumpikin alus pois tehtävistä, mikäli kansallinen puolustus sitä edellyttää.

Arvoisa puhemies! Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2026. Selonteossa tätä tulokulmaa perustellaan sillä, että nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Suomen asema liittokunnan itäisen sivustan maana muodostaa asetelman, jossa on tarkoituksenmukaista keskittää Maavoimien toimintaa Suomen alueelle. Ulkoasiainvaliokunta pitää Suomen valitsemaa pidättyvää linjaa Maavoimien käytöstä perusteltuna. Tähän liittyen haluan myös kiinnittää huomiota puolustusvaliokunnan huomioon siitä, että reserviläisten käyttöön Naton rauhan ja kriisiajan tehtävissä liittyy avoimia lainsäädännöllisiä ja palvelussuhteen ehtoihin liittyviä kysymyksiä, joita ei vielä ole ratkaistu. Myöskään Naton ilmapuolustuksen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2026, sillä kyseisenä vuonna alkaa F-35-kaluston käyttöönotto.

Arvoisa puhemies! Nyt päätettävänä oleviin Naton rauhanajan tehtäviin kohdistuvaa suoraa sotilaallista uhkaa Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla ja ylipäänsä uhka-arviota pidetään tällä hetkellä matalana. Ulkoasiainvaliokunta pitää tätä näkemystä perusteltuna, mutta toimintaa suunniteltaessa on aina otettava huomioon, että tilanne voi muuttua nopeastikin. Myös muutokset turvallisuustilanteessa ovat mahdollisia, eikä mahdollisesti kiristyvässä turvallisuusympäristössä suoraa sotilaallista uhkaa Naton merivoimaosastoja vastaan voida sulkea pois. Uhka-arviossa on myös huomioitava se, että Naton pysyvät laivasto- ja miinantorjuntaosastot ovat Naton johdossa ja tarvittaessa käytettävissä Naton neuvoston päätösten mukaisesti kaikkiin liittokunnan tehtäviin, mukaan lukien Naton nopean toiminnan joukot. Myös suomalaisille aluksille osana Naton pysyviä laivasto- ja miinantorjuntaosastoja suunnitellut tehtävät voisivat näin ollen joissakin olosuhteis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2025 vp

sa muuttua tilanteen niin vaatiessa. Valiokunta edellyttää, että valtioneuvosto informoi eduskuntaa, mikäli uhka-arvio tehtävien suorittamisen suhteen tai suunnitelmat joukkojen käytöstä turvallisuustilanteen muutoksen myötä merkittävästi muuttuvat.

Operaatioon osallistumisen kokonaiskustannuksiksi on selonteossa arvioitu noin 8,8 miljoonaa euroa. Osallistuminen Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin rahoitetaan puolustusministeriön hallinnonalan määrärahoista. Osallistumisen aiheuttama lisämäärärahan tarve käsitellään lisätalousarvioprosessissa.

Arvoisa puhemies! Yhteenvetona totean, että ulkoasiainvaliokunta tukee valtioneuvoston esitystä Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi osoittaa konkreettista sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteeseen ja puolustukseen. Osallistuminen Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on tärkeä osa Suomen toimintaprofiilia Naton jäsenmaana. Aktiivinen osallistuminen viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin on osoitus vastuunkannosta, etenkin Suomen lähialueen turvallisuudesta.

Valiokunta hyväksyi yksimielisen mietinnön 2. lokakuuta 2025.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.10 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Rauha ei synny itsestään. Se syntyy vastuunkannosta, ennakkoinnista, yhteisestä valmiudesta toimia. Tällä selonteolla Suomi osoittaa, että me olemme täysivaltainen ja vastuullinen liittolainen, osa Natoa. Nyt päätämme Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026. Tämä päätös ei ole vain yksi monista — se on samalla tärkeä osoitus Suomen sitoutumisesta yhteiseen turvallisuuteen tässä ajassa ja maailmanpolitiikassa ja sen poliittisessa tilanteessa.

Arvoisa puhemies! Ulkoasiainvaliokunta pitää Suomen osallistumista Naton rauhanajan tehtäviin tärkeänä ja perusteltuna. Näin sen kuuluukin olla. Suomi osallistuu ensi vuonna Naton pysyvän laivasto-osaston ja pysyvän miinantorjuntaosaston tehtäviin enintään 80 henkilöllä. Osallistuminen tapahtuu Hamina- ja Katanpää-luokan aluksilla ensisijaisesti Itämerellä, mutta tarvittaessa myös Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Osallistumisen tarkoitus ei ole sotilaallinen tehtävä, vaan poliittinen viesti. Me näytämme, että Suomi kantaa vastuunsa yhteisestä pelotteesta ja puolustuksesta. Samalla osallistuminen kehittää meidän omaa osaamistamme ja lisää yhteensopivuutta liittolaisten kanssa.

Arvoisa puhemies! Valiokunta korostaa, että vaikka uhka-arvio on nyt matala, tilanteet voivat muuttua hyvin nopeasti. Siksi on tärkeää, että me täällä ja asiantuntijat Puolustusvoimissa seuraamme turvallisuustilanteen kehitystä. Tämä on vastuullista varautumista.

Lisäksi valiokunta pitää Suomen linjaa perusteltuna. Esimerkiksi Maavoimien osallistumista muiden liittolaismaiden harjoituksiin ei ole suunniteltu, koska meillä Suomessa keskiössä on nyt ja tulevaisuudessakin oman maamme puolustus ja läsnäolo Itämeren ympäristössä. Nyt ja tulevaisuudessa Suomea ja suomalaisia puolustavat suomalaiset sotilaat Suomessa. Tämä on tärkeä osa yhteistyötä, harjoittelua yhdessä mahdollisia uhkatilanteita varten, sillä vihollinen harjoittelee joka ainoa päivä.

Arvoisa puhemies! Suomen osallistuminen Naton rauhanajan tehtäviin vahvistaa paitsi liittokunnan pelotetta myös meidän omaa turvallisuuttamme. Se kertoo, että Suomi ei jää sivuun, vaan on valmis toimimaan yhdessä liittolaisten kanssa rauhan ja vakauden puoles-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2025 vp

ta. Nämä tehtävät ovat osoitus vastuunkannosta ja luotettavuudesta. Ne ovat osoitus siitä, että Suomi on liittolainen, johon voi turvautua. Turvallisuutemme kasvaa näistä valinnoista, ja niiden kautta Suomi on entistä vahvempi, turvatumpi ja selkeämpi osa läntistä yhteisöä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

17.15 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Hyvin usein tässä salissa todetaan, että Suomi on turvallisuuden tuottaja eikä sen kuluttaja, ja ehkä juuri nimenomaisesti tämä osallistuminen Naton rauhanajan toimintaan ja puolustuksen kehittämiseen ja niihin operaatioihin on konkreettinen osoitus tästä. Se ei ole pelkkää sanahelinää, jota juhlapuheissa tai poliittisessa keskustelussa nostetaan, vaan Suomi on valmis sitomaan omia joukkojaan, omia kalustojaan ja myös taloudellisia mahdollisuuksia liittokunnan hyödyksi. Tietysti tällä on aina ne tietyt turvallisuuspoliittiset ulottuvuudet, mutta kyllähän tässä on vahva ulkopoliittinen viesti sen Naton puolustuksen 360 asteen mukaisesti, että Suomi tekee oman osansa. Ehkä tässä maailmanajassa, jossa varsinkin Yhdysvallat vaatii Euroopalta entistä enemmän kykyä ottaa vastuuta omasta puolustuksesta, tämä on siinä mielessä kyllä Washingtoniin vahva signaali siitä, että Suomi tekee nyt ja myös tulevaisuudessa enemmän kuin oman osansa ja ne resurssit, mitkä meillä on käytössä, ovat yhdessä liittokunnan hyödyksi.

Se on tietysti hyvä, että tämäkin toiminta nyt Nato-jäsenyyden myötä normalisoituu. Tästäkään ei enää revitä samanlaisia suuria otsikoita kuin ehkä joskus aikaisemmin näistä Nato-harjoituksista, mikä osoittaa sen, että Suomi on nyt tiiviisti osa liittokuntaa ja tämä on hyvinkin arkista toimintaa, johon Suomi osallistuu. Siitä täytyy kyllä kiittää kaikkia puolueita tässä salissa ja erityisesti siitä hallitus—oppositio-ajan ylittamisestä, niin että tässäkin turvallisuuspoliittisessa kysymyksessä ei ryhdytä niin vahvasti puoluepolitiikoimaan vaan pidetään isänmaan turvallisuus ja suomalaisten hyvinvointi etusijalla. [Pauli Kiuru: Hyvä puhe!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

17.17 Tomi Immonen ps: Arvoisa puhemies! Tämä selonteko Suomen osallistumisesta Naton puolustuksen tehtäviin on hyvä kuvaus Suomen sotilaallisesta yhteistyöstä, siitä toiminnasta, jota sotilaat toimeenpanevat käytännössä niissä maastopuvuissaan hankkiessaan realistista kokemusta kriisien ja jopa sodanajan olosuhteista. Yhteistyötä hiotaan erilaisten asejärjestelmien kanssa kohti saumatonta yhteistoimintaa, jopa yhteisiä taisteluja harjoitellen.

Ei pidä kuitenkaan unohtaa yhtä seikkaa: Nato on myös erittäin vahva poliittinen organisaatio. Kaikkien jäsenmaiden parlamentit ja kansanedustajat käyvät tärkeää ja avointa keskustelua Naton tärkeimmistä arvoista ja lähettävät Naton parlamentaarisiiin kokouksiin myös omat delegaationsa — niin myös Suomi, jonka Naton parlamentaarinen valtuuskunta on osallistunut aktiivisesti Naton kokouksiin ja on onnistuneesti pystynyt myöskin korostamaan ja tuomaan esille Suomen asemaa koko Naton pohjoisen itärajan puolustajana. Viimeisin kokous oli viime viikonloppuna Sloveniassa, jossa me suomalaisetkin poliitikot etsimme yhä uusia tapoja edistää sotilaallista yhteistyötä. Myöskin näin me osoitamme samalla sitoutumistamme tuohon Naton jäsenyyteen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.18 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On luonnollista, että Suomi osallistuu Naton uutena jäsenenä näihin valmisteleviin toimenpiteisiin, Naton rauhanajan yhteistyöhön, totta kai, niinhän sen pitää olla. Ja nyt kun olemme uusia jäseniä, niin totta kai meidän pitää tutustua siihen järjestelmään, mikä Natolla on. Totta kai olimme tutustuneet siihen jo etukäteenkin, ihan monia vuosia, muun muassa PFP-yhteistyön kautta ja monen muun asian kautta. Mutta tärkeää on, että nyt pääsemme mukaan tähän organisaatioon ja toteuttamaan sitä omaa pientä osaamme, mikä meille kuuluu tässä Naton jäsenenä. Sitä ei sovi väheksyä, ja olemmehan erittäin kriittisellä paikalla täällä Skandinavian koillisessa nurkassa, 1 350 kilometriä yhteistä maarajaa itäisen naapurimme kanssa, niin että pystymme sitten oman turvallisuutemme takaamaan. Tärkeintä on tietysti, että pidämme oman armeijan kunnossa, ja senhän me olemme tehneet ja sitä olemme tehostaneet, ja parhaillaan sitä työtä tehdään.

On huomattava kaksi asiaa, aivan kuten ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja hyvin kuvasi tätä, että Suomella on tietyistä merioperaatioista, jos vaikka harjoitukset ovat menossa tai joku muu yhteistyöprojekti on menossa, oikeus lähteä omat alukset tuomaan Suomen turvaksi silloin, kun sitä tarvitaan. Elikkä tässä on huomioitu se tilanne, ja Nato tuntee myös sen tilanteen, missä tilanteessa Suomi tällä hetkellä elää.

Toisena asiana on tietenkin se, että kun Nato harjoittelee erilaisia yhteistyösotaharjoituksia ja muita, niin Suomi on varmaan semmoinen kohde, jossa mielellään näitä harjoituksia toteutetaan, ja senhän olemme kaikki huomanneet jo viime kesänkin aikana ja koko Nato-jäsenyytemme ajan vuoden 23 huhtikuusta alkaen, että yhteistyö toimii ja niissä pitää olla mukana, ja tärkeintä on pitää parlamentaarinen yhteys, tämä Naton yhteys, tänne kansanedustajiin ja Suomen parlamenttiin erittäin hyvänä, kuten äsken kuulumme monessa puheenvuorossa. Tämä yhteistyö on tärkeää ja ennen kaikkea se, että eduskunta pidetään ajan tasalla. Silloin saavutetaan se kansakunnan kannalta tärkein, elikkä yhteys parlamentarismiin ja parlamenttiin ja Suomen päätöksentekoon säilyy aitona ja elävänä. Silloin myös kansalaiset voivat luottaa siihen, että tämä yhteistyö on toimivaa ja Suomen kannalta edullista ja turvallista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

17.21 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa herra puhemies! Hyviä puheenvuoroja, ja mikä itseäni lämmittää, on se, että sekä puolustusvaliokunnassa olimme yksimielisiä samoin kuin ulkoasiainvaliokunnassa näissä turvallisuuteen ja ulkopoliittikkaan liittyvissä kysymyksissä. Yksimielisyys pienelle maalle on aivan olennaista. Puolustusvaliokunnan lausunto päättyy lauseeseen ”valiokunta katsoo, että osallistumisesta on saatavissa sekä poliittista että sotilaallista hyötyä”, ja mielestäni se on siinä erinomaisesti tiivistetty.

Tässä tilanteessa, kun olemme Naton jäsen, Naton jäsenenä Naton tehtäviin osallistuminen on aivan normaalia Puolustusvoimain toimintaa. Se parantaa valmiutta, parantaa puolustuskykyä, ja sillä on myös merkitystä pelotteen kannalta. Naton jäsenenä kannamme vastuamme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2025 vp

17.22 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Vikman esitteli hyvin tämän kokonaisuuden, joka koskee ulkopoliittikkaa, mutta myös meidän puolustusvaliokunnan rootelia, puolustuspolitiikkaamme.

Lisäämme Natossa turvallisuutta, emme kuluta sitä. Ja kun usein kuulimme toteamuksia yksin olemisesta, niin nyt voi todeta, että olemme yhdessä.

Edellä edustaja Hänninen piti mielestäni erinomaisen hyvän puheen, kuten myös sosiaalidemokraateista edustaja Kokko. Taitaa olla niin, että meillä on tällä hetkellä ennätysmäärä tätä erilaista kansainvälistä toimintaa omassa maassa, mutta myös niin, että me osallistumme näihin toimintoihin.

Rauhanajan yhteiset puolustuksen tehtävät ovat tärkeä kokonaisuus, mutta on syytä myös varautua siihen, että myös näissä tehtävissä on mahdollisuus erilaisiin vaurioihin, vahinkoihin, mutta joissain tilanteissa, erityisesti tällaisen naapurin toimesta, jonka vieressä joudumme asumaan, myös eskalaatioihin. Silloin on aina mahdollista, että myös vahingoissa sattuu jotain sellaista, että me joudumme vastaamaan näiden naisten ja miesten kuntoutuksesta ja hyvinvoinnista ja terveydestä operaatioiden jälkeenkin. Siksi pidän erittäin myönteisenä sitä, että tämä pitkään tavoiteltu kriisinhallintaveteraanikeskus on nyt etenevässä. Se tulee olemaan tulevaisuudessa veteraanikeskus, sillä nämä tehtävät eivät ole perinteistä kriisinhallintaa vaan erilaisia tehtäviä Nato-maana, mutta ne tulevat sisältämään jatkossa varmasti kriisinhallintaan liittyviä tehtäviä.

Pidän erittäin tärkeänä sitä, että meillä on tämä kokonaisuus kunnossa. Vakuutusturva siinä tilanteessa, kun me lähetämme naisia ja miehiä näihin tehtäviin, ja toisaalta sitten tilanteessa, jossa apua tarvitaan vaikkapa haavoittumisen, loukkaantumisen tai muun syyn johdosta, on riittävä niin fyysisten kuin henkistenkin vammojen edestä. Toivon, että tämä veteraanikeskuslainsäädäntö saadaan eduskunnan käsittelyyn nyt alkavan vuoden aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi, olkaa hyvä.

17.24 Marko Kilpi kok: Arvoisa puhemies! Ihminen on siinä mielessä erikoinen ja outokin otus, että se tottuu melkein päin mihin vain. Kyllähän tässä nyt ollaan saatu huomata, että se tottuu myös esimerkiksi sotaan, ja sehän on ollut meillä tässä jo pitkään, jatkuvasti, päivittäin läsnä. Jos olisin esimerkiksi siitä hetkestä, kun tulin eduskuntaan valituksi 2019, nyt yhtäkkiä joutunut tähän hetkeen — olisin silloin lukenut esimerkiksi otsikoita, mitä tänäkin päivänä lehdissä ja mediassa on — niin kyllähän järkytys ja jotenkin täydellinen epäusko olisivat olleet aivan varma asia. Kyllä siinä kohtaa olisin ollut aivan varma, että olenkin joutunut jonkinlaiseen rinnakkaistodellisuuteen tai dystopiaan, että täällä on sota jatkuvasti läsnä ja siitä puhutaan hyvin rajullakin tavalla. Jos katsotaan esimerkiksi tämänkin päivän ihan tuoreita otsikoita, niin muun muassa Helsingin Sanomissakin otsikoidaan ja uutisoidaan, että ”EU varautuu sotaan viiden vuoden kuluessa”. Pelkästään nämä asiat ovat kyllä edelleenkin hyvin uskomattomia mutta täyttä totta.

Mutta sekin on totta ja realismia, että tämän kehityksen myötä Suomi ei ole enää olematon, pieni maa jossain siellä maailman laidalla, kaukana siellä, vaan tämän rajun kehityksen myötä kyllä Suomi on siirtynyt maailman- ja turvallisuuspolitiikan ihan etulinjaan, jossa Suomen sana ja Suomen osaaminen todellakin painavat. Voidaan kyllä todeta, että Suomi on nimenomaan näissä asioissa kokoaan huomattavasti suurempi toimija.

Me käsittelemme tällä hetkellä tässä istunnossa nyt Puolustusvoimien osallistumista Naton rauhanajan puolustuksen tehtäviin 2026, ja se on, puhemies, totta vieköön vähintään-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2025 vp

kin yhtä tärkeää ja merkityksellistä kuin osallistuminen sodanajan yhteisiin puolustuksen tehtäviin. Tämä on äärimmäisen kannatettavaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

17.26 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle on aina, voiko sanoa, vähän raskaampi työtapo ilmaista jo vakiintuneeksi toiminnaksi muodostuneita asioita, vaikkapa osallistumista kriisinhallintaan tai tässä tapauksessa Naton rauhanajan tehtävien yhteiseen hoitamiseen.

Olen lähetekeskustelun yhteydessä, kun lähetekeskustelua tästä asiasta käytiin, esittänyt pohdittavaksi myös sitä, pitäisikö tässä ajassa, jossa olemme Naton liittokunnan jäsen, jossa toiminta Naton sisällä on vakiintunutta suomalaistoimintaa, luopua tästä selontekomenettelystä ja siirtää tämä päätöksentekojärjestelmä eduskunnan sillä tavalla, voi sanoa, normaaliin, säännönmukaiseen toimintaan. Tämä selontekomenettely tietenkin pitää sisällään myös ihan hyviä asioita, ja täällä salissa asiasta keskustellaan laajasti lähetekeskustelussa, selontekokuulemiset ovat ulkoasiainvaliokunnassa ja muissa valiokunnissa asian vaatimalla tavalla, mutta joka tapauksessa tämä malli tulee ajalta, jolloin Suomi ei vielä ollut Naton jäsen, jolloin emme olleet sisällä tässä samaisessa organisaatiossa.

Yksi huomio tähän rauhanajan tehtävien taloudelliseen osaan on se, että kuulemisen yhteydessä tuli esiin, että hallitus ei ole budjetoinut vuodelle 26 Naton rauhanajan tehtäviin vielä euroakaan, joten jos niitä tehtäviä sitten matkan varrella tulee, se vaatii lisätalousarviomenettelyn ja lisärahoituksen. Tässä on ehkä yksi, voiko sanoa, pieni heikkous, että emme ole ikään kuin varautuneet. Kun katsoo edellisiä vuosia Nato-jäsenyyden aikana, niin näitä operaatioita on tullut, ja kun tämä maailmanpoliittinen tilanne, niin kuin täälläkin on todettu, on, mikä on, niin odotettavissa varmaankin on lisää tehtäviä.

Mutta on äärimmäisen tärkeää, että Suomi osallistuu ei pelkästään lippua näyttäen vaan näyttäen sen, että Suomi on Nato-jäsenenä maa, joka kantaa oman vastuunsa, kantaa yhteisen vastuun, osallistuu ja tietenkin odottaa myös muilta aktiivista osallistumista Naton rauhanajan tehtäviin, Naton toiminnan ylläpitämiseen. Tässä on tietenkin paljon roolia myös siinä, miten me näytämme Euroopassa Yhdysvalloille, miten Nato-maat omaan Euroopan puolustukseen osallistuvat. Suomen kaltaiselle maalle, joka on hoitanut asiansa, on äärimmäisen tärkeää, että me olemme johdonmukaisia omissa tekemisissämme, ja niistä tehtävistä, joihinka me olemme jo tähän mennessä osallistuneet, Suomen puolustusvoimat on saanut lähtökohtaisesti vain ja pelkästään kiitosta, mutta kiitoksen lisäksi myös tärkeää kokemusta puolustuksen tekemisestä, suunnittelusta ja ylläpitämisestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

17.30 Paula Werning sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan tehtäviin vuonna 2026 on varsin ajankohtainen. Suomi osoittaa tällä sitoutumisensa liittokunnan yhteiseen pelotteeseen ja puolustukseen aikana, jolloin Euroopan turvallisuussympäristö on muuttunut Venäjän hyökkäyssodan seurauksena. On syytä myös korostaa, että Suomi kantaa tässä vastuunsa. Naton perusajatus on selkeä: liittolaiset tukevat toisiaan, jotta rauha ja turvallisuus säilyisivät. Suomalaisille tämä tarkoittaa siis sitä, että saamme turvaa mutta me olemme myös valmiita sitä antamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2025 vp

Vuonna 2026 Suomi osallistuu laivasto- ja miinantorjuntaosastoihin Itämerellä ja Pohjois-Atlantilla. Tämä on täysin perusteltua. Se vahvistaa lähialueen turvallisuutta, kehittää Nato-yhteensopivuuttamme ja osoittaa solidaarisuutta liittolaisille.

Maavoimien toiminta keskitetään kotimaahan, ja Ilmavoimien osalta F-35-kaluston käyttöönotto mahdollistaa tulevat sitoumukset. Osallistumisessa on aina säilytettävä mahdollisuus myös vetäytyä, jos kansallinen puolustus sitä vaatii. Kustannukset ovat myös hallittavia, noin 3—5 miljoonaa euroa per osallistuminen, ja tämä tulee huolehtia siten, että kotimaisen puolustuksen kehittäminen ei kärsi eikä siitä tingitä.

Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että tähän selontekoon on varsin helppo suhtautua myönteisesti. Tämä on harkittu ja perusteltu ratkaisu, joka lisää vakautta Itämerellä ja vahvistaa Suomen asemaa liittokunnassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

17.31 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! On arvokasta, että tässä salissa on laaja ja vahva tuki Suomen osallistumiselle Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin ensi vuonna. Suomen ja suomalaisten turvallisuuden takaaminen on tärkein tehtävämme. Suomi ylläpitää vahvaa kansallista puolustuskykyä osana Naton yhteistä pelotetta ja puolustusta, ja nyt käsittelemässämme oleva selonteko Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on osa tätä tärkeää toimintaa.

Suomi on turvallisuuden tuottaja sekä rakentava, luotettava ja suorituskykyinen liittolainen, joka edistää kaikkien Naton kolmen ydintehtävän — pelotteen ja puolustuksen, kriisinehkäisyn ja -hallinnan sekä yhteistyön varaisen turvallisuuden — toteuttamista yhdessä liittolaisten kanssa. Suomi vahvistaa liittokunnan toimintakykyä niin lähialueellamme kuin koko Naton vastuualueella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

17.32 Mika Kari sd: Herra puhemies! Kun tuossa aika loppui kesken, niin jatketaan vielä pienellä lisäosalla.

Edustaja Heinonen viittasi tähän kansalliseen veteraanikeskukseen. Meillä tämän veteraanitoiminnan perinteisesti on katsottu kuuluvan tähän kriisinhallinnan puoleen, mutta yhä enemmän, ja yhä enemmän tulevaisuudessa, meille veteraaneja ovat erilaisissa Nato-tehtävissä palvelleet reserviläiset ja ammattisotilaat, ja sen takia on äärimmäisen tärkeää tähän veteraanien tukeen panostaa. Tässä yhteydessä tässä salissa voidaan ylpeänä todeta, että yhdessä hallituksen ja opposition kanssa olemme muun muassa puolustusvaliokunnassa kiinnittäneet tähän asiaan jo vuosien ajan määrätietoisesti huomiota ja viimeisten vuosien aikana jopa pyrkineet yhteistyössä jouduttamaan asianomaisia ministeriöitä ja hallinnon edustajia siitä, että tähän asiaan pitää laittaa paukkuja ja nopeuttaa tätä prosessia. Huolestunein katsein olemme seuranneet sitä, että kansallinen veteraanikeskus on ottanut aikaa ja tämä valmistelu on ottanut aivan luvattoman paljon aikaa suhteessa siihen, että erilaiset posttraumaattiset stressit, erilaiset vammautumiseen liittyvät ongelmat ovat edelleenkin tässä maassa heikolla tolalla: niiden hoito on heikolla tolalla, ja niihin panostaminen poikkihallinnollisella yhteistyöllä aivan riittämättömällä tasolla. Mutta kun tämä kansallinen veteraanikeskus saadaan aikaan, saadaan siihen riittävä panostus ja sosiaalinen tuki niitä tarvitseville ihmisille, niin me olemme, ystävät, tehneet tässä maassa ison

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2025 vp

palveluksen niille ihmisille, jotka laittavat henkensä alttiiksi kansainvälistä kriisiä vastaan ja maailmanrauhan hyväksi. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 3/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.